

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI POL. TOWARZYSTWA GEOLOGICZNEGO
W R. ADMIN. 1957/58

(od 19. V. 1957 r. — 6. VI. 1958)

*Compte Rendu des Travaux de la Société Géologique de Pologne
en 1957/58*

Sprawozdanie niniejsze obejmuje okres od XXX Walnego Zjazdu Towarzystwa, który się odbył w Dusznikach w 1957 do XXXI Walnego Zjazdu w Gdańsku w 1958 r.

1. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU GŁÓWNEGO

A. Działalność organizacyjna

W okresie sprawozdawczym działalnością Towarzystwa kierował Zarząd Główny wybrany w dniu 19 maja 1957 r. na Walnym Zjeździe Delegatów w Dusznikach w składzie: przewodniczący prof. dr H. Świdziński, zastępcy przewodniczącego: prof. dr F. Bieda, prof. dr M. Książkiewicz, prof. dr E. Passendorfer, sekretarz: mgr S. Czarniecki, zastępca sekretarza: mgr inż. J. Kotlarczyk, skarbnik: mgr S. Geroch, członkowie Zarządu: doc. dr K. Birkenmajer, doc. dr Czekalska, prof. dr A. Gawęł, prof. dr W. Goetel, prof. dr M. Kamiński, prof. dr inż. R. Krajewski, prof. dr K. Maślankiewicz, doc. dr Cz. Pachucki, prof. dr Z. Pazdro, prof. dr W. Pożaryski, prof. dr S. Sokółowski, prof. dr A. Tokarski, prof. dr S. Wdowiarz, dr Cz. Zak oraz przewodniczący oddziałów warszawskiego: prof. L. Sawicki i wrocławskiego: prof. dr H. Teisseyre. Do Zarządu Głównego dokooptowano dra S. Liszkę w charakterze zastępcy skarbnika.

Zarząd Główny odbył 8 posiedzeń, z tego 7 w Krakowie, 1 w Gdańsku, na których rozpatrywano sprawy dotyczące całokształtu Towarzystwa, przedłożone przez Prezydium Zarządu Głównego, Zarządy Oddziałów, Komitet Organizacyjny Zjazdu i poszczególnych członków. Oprócz posiedzeń Zarządu odbywały się narady Prezydium, na których załatwiano sprawy bieżące.

Ilość członków Towarzystwa wg stanu z dnia 6. VI. 1959 r. wynosi:

członków honorowych, krajowych	5
członków korespondentów zagranicznych	4
członków zwyczajnych	<u>686</u>
razem	695

W minionym okresie zmarli: prof. dr H. Arctowski, wieloletni członek Towarzystwa (zmarł w Waszyngtonie 21. II. 1958 r.), prof. dr T. Bocheński, członek Głównej Komisji Rewizyjnej (zmarł w Krakowie 28. II. 1958 r.) i dr E. Panow, jeden z najdawniejszych członków Towarzystwa (zmarł w Krakowie 2. III. 1958 r.).

Przyjęto nowych członków 54, skreślono za niepłacenie składek przez okres co najmniej 2 lat — 27.

Siedzibą Towarzystwa jest w dalszym ciągu lokal przy ulicy św. Anny 6 użyczony przez Katedrę Geologii UJ.

Stan zatrudnienia etatowych pracowników administracyjnych nie uległ zmianie. W Krakowie zatrudnionych jest 2 pracowników na pełnych etatach, 2 na połowie etatu oraz goniec, w oddziałach warszawskim i wrocławskim po 1 pracowniku (sekretarz) płatnym ryczałtowo, równoważnie z 1/2 etatu.

Sekretariat Zarządu Głównego pełniący równocześnie obowiązki sekretariatu oddziału krakowskiego załatwił 950 pism i rozesłał 4790 komunikatów i zawiadomień.

B. Sprawy budżetowe

Budżet PTG oparty był w okresie sprawozdawczym głównie na dotacji PAN: w drugim półroczu 1957 r — 59.050 zł, w I półroczu 1958 r. — 153.000 zł, łącznie 212.050.— zł oraz na składkach członków, które w okresie 1957/58 wynosiły 53.638.— zł. Szczegółowe zestawienie kasowe za okres od 30. IV. 1957 do 15. V. 1958, potwierdzone przez Główną Komisję Rewizyjną przedstawia się jak następuje:

ZESTAWIENIE KASOWE Z ROKU 1957/58

od dnia 30. IV. 1957 do dn. 15. V. 1958

Dochody:

1. Saldo z r. 1956/57	177 473,61
2. Subwencje PAN	212 050,—
3. Wkładki członków . . .	77 138,83
a) zwyczajne	53 638,83
b) na Zjazd	23 500
3. Sprzedaż wydawnictw .	24 159,25
<u>Obrót ogólny .</u>	<u>490 821,69</u>

Wydatki:

1. Płace personelu i ubezpieczenia	57 360,65
2. Inne wynagrodzenia .	2 427,—
3. Podróże służbowe	4 598,50
4. Sekretariat	10 886,51
5. Biblioteka	4 208,03
6. Zakup wydawnictw własnych:	
a) na wymianę	42 266,23
b) dla członków .	74 291,25

7. Wydatki na Zjazd 1957 .	124 405,10
wstępne wydatki na	
Zjazd 1958	27 013,50
8. Inne wydatki (ogłosze- nia itp)	4 965,45
9. Saldo na 15 maja 1958	138 399,42
	<hr/>
Obrót ogólny .	490 821,69

C. Organizacja zjazdów naukowych

XXX Zjazd Naukowy odbył się w Dusznikach w dniach 19 — 21 maja 1957 r., a szczegółowe sprawozdanie z tego zjazdu zostało podane w 27 tomie Rocznika PTG. Zarząd Główny przeprowadził w okresie od czerwca do września likwidację kosztów tego zjazdu. Rozliczenie spowodowało dla Zarządu Głównego dość poważne trudności finansowe w związku ze znacznym przekroczeniem kosztów zjazdu w stosunku do preliminowanych. W trudnościach tych przyszedł z wydatną pomocą III Wydział PAN, asygnując osobny fundusz na opłacenie kosztów związanych z pobytem gości zagranicznych na zjeździe. Część niedoborów pokryto również z kwoty uzyskanej ze sprzedaży dawnych wydawnictw Towarzystwa. Na zjeździe w Dusznikach Walny Zjazd Delegatów powziął uchwałę, aby następny, XXXI, Zjazd odbył się w r. 1958 w Gdańsku.

Zarząd Główny powierzył organizację tego zjazdu prof. drowi Z. P a z d r z e oraz Ośrodkowi Gdańskiemu.

D. Sprawy wydawnicze

W dążeniu do zlikwidowania zaległości wydawniczych Rocznika PTG opublikowano w okresie sprawozdawczym następujące tomy Rocznika pod redakcją prof. dra F. B i e d y: tom XXV, zesz. 3 i 4 oraz cały tom XXVI, ponadto ukazał się z druku 1 zeszyt 3 tomu Regionalnej Geologii Polski, Sudety (redakcja: redaktor naczelny — prof. dr M. K s i ą ż k i e w i c z, redaktor tomu prof. dr H. T e i s s e y r e). Oddano do druku cały tom XXVII i cały tom XXVIII Rocznika PTG oraz 2 zeszyt tomu III Regionalnej Geologii (trzeciorzęd Sudetów).

E. Posiedzenia naukowe i działalność popularyzacyjna

We wszystkich oddziałach Towarzystwa odbywały się systematycznie posiedzenia naukowe, na których członkowie i goście zagraniczni wygłaszali referaty naukowe. Ilość odczytów wynosiła:

Oddział Krakowski —	25
Oddział Warszawski —	21
Oddział Wrocławski —	22

razem 68

nowego statutu po przedyskutowaniu przez Zarząd Główny zostanie przedstawiony na Walnym Zjeździe Delegatów w roku 1959.

b) zgodnie z uchwałą Zjazdu wprowadzono legitymację członkowską, przy której wydaniu pobiera się wpisowe;

c) sprawa proporcjonalnego udziału w zjazdach odpowiednio do liczebności oddziałów w tym roku była nieaktualna, ponieważ wszyscy zgłaszający się na zjazd gdański zostali przyjęci;

d) zgodnie z uchwałą Walnego Zjazdu została wybrana komisja w składzie: przewodniczący Zarządu Gł. PTG, prof. E. Passendorfer i prof. L. Sawicki, która w dniu 21.I.58 odbyła posiedzenie z prof. A. Halicką jako przedstawicielką Muzeum Ziemi. Na posiedzeniu tym przedyskutowano i wyjaśniono sprawę nieporozumień powstałych między grupą członków Towarzystwa pracujących w Muzeum Ziemi i Zarządem Głównym Towarzystwa na tle memoriału wystosowanego do Ministerstwa Kultury i Sztuki w sprawie stanu muzealnictwa w Polsce. Sprawę uznano za całkowicie wyjaśnioną i zlikwidowaną.

e) Ponieważ Redakcja Przeglądu Geologicznego w sprawozdaniu ze zjazdu przedstawiła uchwałę o powołaniu osobnego czasopisma dla spraw geologii technicznej w sposób niezupełnie ścisły, Zarząd Główny przesłał do Przeglądu odpowiednie sprostowanie. Sprostowanie to w bardzo okrojonej i niekompletnej formie ukazało się w numerze 11 tego czasopisma w r. 1957.

W związku z możliwością uzyskania odpowiedniego lokalu na pomieszczenie Muzeum Geologicznego w Krakowie Zarząd Główny PTG poparł starania czynione w tej sprawie przez Pracownię Geologiczno-Stratygraficzną PAN. W konferencjach z władzami miejskimi brali udział prof. dr W. Goetel, prof. dr W. Krach i sekretarz Zarządu Głównego mgr St. Czarniecki. Sprawa ta została załatwiona pozytywnie.

Zarząd Główny kontynuował starania nawiązania kontaktów z geologami polskimi pracującymi za granicą. Za pośrednictwem Ambasady Polskiej w Boliwii nawiązano kontakt z wychowankiem UJ laureatem nagrody państwowej w Boliwii, inż. Zubrzyckim. Odnowiono także kontakt z drem Jabłońskim ze Stanów Zjednoczonych.

W sprawie zbiornika wodnego w Pieninach w rejonie tzw. Zielonych Skalek odbyła się z inicjatywy SEP konferencja w lutym 1958 w Warszawie, na którą PTG nie zostało oficjalnie zaproszone. Dr K. Birkenmajer, który brał udział w tej konferencji, został upoważniony przez Zarząd Główny do przedstawienia zasadniczego stanowiska PTG, opartego o uchwałę Walnego Zjazdu w Kielcach w roku 1947. PTG nie może jednakowoż wypowiadać się w sprawie trudności technicznych budowy od strony geologicznej, ponieważ nie czuje się do tego powołane. Mogłoby to mieć miejsce, gdyby zainteresowane strony zwróciły się w tej sprawie, wówczas Zarząd Główny musiałby wyłonić specjalną komisję fachową do zaznajomienia się z materiałem geologicznym i wydania opinii. W taki mniej więcej sposób przewodniczący przedstawił tę sprawę w korespondencji z SEP, jaka się wywiązała na tle wystąpienia dra Birkenmajera na wspomnianej konferencji.

Przedstawiciele PTG wzięli udział w uroczystościach żałobnych związanych ze śmiercią prof. dra T. Bocheńskiego i dra E. Panowa.

2. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU KRAKOWSKIEGO

W roku 1957/58 jak i w latach poprzednich Zarząd Główny sprawował jednocześnie obowiązki zarządu Oddziału Krakowskiego. Ilość członków Oddziału wynosiła na koniec okresu sprawozdawczego 318. Walne zebranie Oddziału odbyło się w dniu 19 maja 1958 r. Na zebraniu tym wybrano 16 delegatów na Walny Zjazd Delegatów w Gdańsku. W okresie od 15. V. 1957 do 15. V. 1958 Oddział Krakowski zorganizował 21 posiedzeń naukowych, na których wygłoszono 25 referatów. Kilka referatów zostało wygłoszonych przez zaproszonych prelegentów zagranicznych: inż. R. Kühnel, doc. dr M. Mahel i dr J. Seneš z ČSR, oraz prof. Ph. M. Kuenen z Holandii.

WYKAZ REFERATÓW NA POSIEDZENIACH NAUKOWYCH

1) 14. IX. 1957 — Prof. Ph. M. Kuenen (Groningen, Holandia): „Prądy zawiesinowe (Turbidity currents)” oraz „Warstwowanie frakcyjne (Graded bedding)”, oba odczyty były ilustrowane przezroczami i filmem.

2) 11. XI. 1957 — Inż. R. Kühnel (ČSR): „Geochemia morskich i słodkowodnych poziomów namuru w Zagłębiu Górnośląskim”.

3) 18. XI. 1957 — Prof. dr A. Łaszkiwicz: „Działalność naukowa prof. J. S. Thugutta”.

4) 25. XI. 1957 — Mgr inż. R. Unrug: „Spostrzeżenia nad sedymentacją warstw lgockich w Kozach koło Bielska”.

5) 2. XII. 1957 — Mgr L. Koszarski; mgr W. Nowak, mgr K. Żytko: „Uwagi w sprawie wieku warstw godulskich”.

6) 9. XII. 1957 — Doc. dr S. Dżułyński; mgr A. Ślaczka: „Sedymentacja warstw krośnieńskich w Karpatach polskich”.

7) 16. XII. 1957 — Mgr S. Gąsiorowski: „Próba podziału doggeru, malmu i neokomu na podstawie aptychów”.

8) 13. I. 1958 — Prof. dr M. Książkiewicz: „Sprawozdanie z konferencji w Wiesbaden poświęconej geologii morza”.

9) 20. I. 1958 — Mgr H. Jurkiewicz: „Rozpoziomowanie pstrego paleogenu Karpat na podstawie zespołów otwornicowych”.

10) 10. II. 1958 — Mgr S. Alexandrowicz, mgr S. Gerach: „Studia nad stratygrafią mikrofaunistyczną górnej kredy środsudeckiej”.

11) 17. II. 1958 — Mgr inż. A. Kleczkowski: „Geologia i hydrogeologia złoża wodnego Rakowice-Bieńczyce-Czyżyny (wysoki taras Wisły na wschód od Krakowa)”.

12) 24. II. 1958 — Prof. dr S. Wdowiarz: „Z geologii wschodnich Karpat Rumuńskich”.

13) 3. III. 1958 — Komunikaty na temat fliszu karpackiego:

1. Prof. dr F. Bieda: „Fauna numulitów z warstw podgrybowskich Kłęczan”

2. Dr J. Małecki: „Mszywioly ze Skálnika i Woli Łużańskiej”.

3. Prof. dr W. Krach: „Fauna mięczaków z fliszu Bukowca”.

4. Mgr S. Gerach: „Gatunek otwornic Hormosina ovulum” (Grzybowski),

14) 10. III. 1958 — Mgr P. Karnkowski: „Budowa geologiczna fałdu Kozenna — Stróżna”.

15) 17. III. 1958 — Mgr inż. J. Jucha, Mgr inż. J. Kotlarczyk: „Próba ustalenia nowych poziomów korelacyjnych w warstwach krośnieńskich”.

16) 24. III. 1958 — Dr J. Seneš (ČSR): „Paleogeografia neogenu Słowacji”.

17) 31. III. 1958 — Doc. dr M. Mahel (ČSR): „Tektonika zachodnich trzonów karpackich (Małe Karpaty, Inowiec, Strażowska Hornatina) z rozpatrzeniem zagadnienia budowy płaszczowinowej”.

18) 14. IV. 1958 — Mgr inż. S. Kuzłowski: „Wulkanizm permski środkowej części niecki śródsudeckiej”.

19) 21. IV. 1958 — Prof. dr A. Tokarski: „Wapień muszlowy jako poziom przewodni w polskich poszukiwaniach naftowych”.

20) 28. IV. 1958 — Doc. dr K. Birkenmajer: „Badania geologiczne na Spitsbergenie w r. 1957”.

3. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO

za czas od 31. IV. 1957 do 21. V. 1958 r.

W okresie sprawozdawczym działalność Zarządu polegała na załatwianiu spraw bieżących Oddziału oraz organizacji posiedzeń naukowych i odczytów popularnonaukowych.

W okresie tym skład osobowy Oddziału powiększył się o 32 nowych członków, skreślono 16 członków zalegających z opłatą składek członkowskich, 2 członków zmarło. Oddział liczy 266 członków.

Zarząd odbył 6 posiedzeń, ponadto przewodniczący Oddziału czy też inni przedstawiciele Zarządu Oddziału wzięli udział w 5 posiedzeniach Zarządu Głównego PTG. Sekretariat otrzymał 51 pism, wysłał 67, prócz komunikatów i zawiadomień.

WYKAZ REFERATÓW NA POSIEDZENIACH NAUKOWYCH

Posiedzenia naukowe od 13. XI. 1957 do 21. V. 1958

1. 13. XI. 1957 — Prof. A. I. Moskwitin: „Istorija wiekow pleistocena po rabotam sowietskich gieologow”.
2. 14. XI. 1957 — Prof. A. I. Moskwitin: „Odincowskij interglacja”.
3. 27. XI. 1957 — Prof. S. Z. Różycki: „Czwartorzęd Hiszpanii na tle Kongresu INQUA- w Madrycie i Barcelonie”.
4. 19. XII. 1957 — Mgr L. Teller, „Utwory paleozoiczne niecki Barrandienu”.
5. 8. I. 1958 — Doc. K. Guzik: „Fotogrametria geologiczna”.
6. 22. I. 1958 — Dr K. Wuttke: „Mapa geomorfologiczna Wyżyny Rawskiej”.
7. 12. II. 1958 — Prof. B. Halicki i mgr K. Grzybek: „Z dotychczasowych wyników badań fliszu podhalańskiego, prowadzonych z inicjatywy Zakładu Geologii Regionalnej UW w latach 1955 — 57”
Prof. E. Passendorfer: „Kilka uwag o sedymentacji eocenu w Tatrach”.

8. 26. II.1958 — Mgr A. Radomski: „Charakterystyka sedymentacyjna fliszu Podhalańskiego”.
9. 12. III.1958 — Doc. dr S. Dżułyński: „Paleogeografia geosynkliny karpackiej w oligocenie na tle sedymentacji warstw krośnieńskich”.
10. 16. IV.1958 — Prof. K. Smulikowski: „Klasyfikacja genetyczna granitów”.
11. 30. IV.1958 — Dr K. Birkenmajer: „Wybrane zagadnienia z geologii Spitsbergenu”.
12. 21. V.1958 — Doc. K. Guzik: „Niektóre problemy tektoniki Centralnego Kaukazu”.

Odczyty popularnonaukowe

Sekcja popularyzacji geologii zorganizowała w okresie sprawozdawczym cykl odczytów pt.: „Bogactwa mineralne Polski”, składający się z 8 odczytów:

1. 23. X.1957 — Prof. dr S. Krajewski: — „Czego i jak szukamy w głębi ziemi”
 2. 20. XI.1957 — Mgr A. Jachowicz: „Węgiel kamienny — czarny skarb Polski”.
 3. 11. XII.1957 — Mgr A. Jachowicz: „Węgiel brunatny i torf”
 4. 15. I.1958 — Prof. dr S. Krajewski: „Ropa naftowa i gaz ziemny”
 5. 5. II.1958 — Mgr J. Pałys: „Żelazo i jego rudy”
 6. 5. III.1958 — Mgr F. Ekiert: „Metale kolorowe”
 7. 26. III.1958 — Prof. dr M. Turnau-Morawska: „Surowce budowlane”
 8. 23. IV.1958 — Prof. dr K. Maślankiewicz: „Surowce chemiczne w Polsce”
- Na posiedzeniach naukowych i odczytach popularnych frekwencja była znaczna.

4. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ODDZIAŁU WROCŁAWSKIEGO za czas od 22. V.1957 do 2. VI.1958 r.

W dniu 7. XI.1957 r. odbyło się Walne Zebranie członków Oddziału. Na zebraniu tym po upływie kadencji ustąpił prof. dr K. Maślankiewicz, a nowym przewodniczącym Oddziału Wrocławskiego został prof. dr H. Teisseyre. W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno zebranie Zarządu Oddziału w dniu 17. IV.1958. Ilość członków Oddziału wynosi 102 osoby.

WYKAZ REFERATÓW NA POSIEDZENIACH NAUKOWYCH

- 1) 7. XI.1957 — Prof. dr H. Teisseyre, „Metoda drobnych struktur w tektonice”.
- 2) 14. XI.1957 — Mgr H. Dziedzicowa i mgr W. Grocholski, „Niektóre zagadnienia współczesnej geologii i petrografii fińskiej”.
- 3) 21. XI.1957 — Prof. dr A. Tokarski (Kraków): „Poszukiwawcza penetracja przedsudeckiego cechsztynu”.

- 4) 5. XII. 1957 — Mgr T. Gunia: „Cechsztyń niecki mansfeldzkiej”.
- 5) 18. XII. 1957 — Dr J. Dvořák (Brno): „Paleogeografia i sedimentacja niezmetamorfizowanego dewonu i karbonu w Sudetach Wschodnich”.
- 6) 19. XII. 1957 — Mgr J. Kuchciński: „Mapa strukturalna Górnego Śląska”.
- 7) 9. I. 1958 — Prof. dr K. Maślankiewicz: „prof. dr Stanisław Thugutt — życie i działalność naukowa”.
- 8) 16. I. 1958 — Mgr inż. S. Kozłowski (Kraków): „Wapienie krystaliczne ze Stawniowic”.
- 9) 23. I. 1958 — Mgr K. Bojkowski (Czeladź): „Poziomy morskie warstw brzeżnych zach. części Górnosląskiego Zagłębia Węglowego”.
- 10) 6. II. 1958 — Mgr inż. J. Kotlarczyk (Kraków): „Organogeniczne utwory krzemionkowe w Karpatach Polskich”.
- 11) 13. II. 1958 — Mgr S. Biernat: „Kreda opolska w świetle nowych badań”.
- 12) 20. II. 1958 — Mgr A. Jachowicz: „Obraz roślinności karbońskiej w świetle badań sporowych”.
- 13) 27. II. 1958 — Mgr H. Jurkiewicz: „Rozpoziomowanie pstrego paleogenu na podstawie zespołów otwornicowych”.
- 14) 6. III. 1958 — Prof. dr S. Wdowiarz (Kraków): „Z geologii wschodnich Karpat Rumuńskich”.
- 15) 13. III. 1958 — Prof. dr H. Teisseyre: „Zagadnienie faz górotwórczych i związanych z nimi dyskordancji na przykładzie Sudetów”.
- 16) 20. III. 1958 — Mgr J. Kłapciński: „O kulmie w głębokich otworach wiertniczych na obszarze między Sudetami Wschodnimi a Górami Świętokrzyskimi”.
- 17) 27. III. 1958 — Mgr W. Grocholski: „Dotychczasowe wyniki badań SW krawędzi gnejsów sowiogórskich”.
- 18) 10. IV. 1958 — Mgr L. Kizimowicz: „Kaledonity okolic Świerzawy”.
- 19) 17. IV. 1958 — Mgr L. Kasza: „Nowe wyniki badań geologicznych w dorzeczu Białej Łądeckiej”.
- 20) 24. IV. 1958 — Doc. dr J. Oberc: „Stosunek starszego paleozoiku Gór Kaczawskich do gnejsów izerskich na E od Pilchowic”.
- 21) 8. V. 1958 — Mgr J. Don: „Strefa mylonityczna Niemczy”.
- 22) 15. V. 1958 — Mgr I. Wojciechowska: „Badania geologiczne metamorfiku kłodzkiego”.

S. Czarniecki